

Forslag

til

Statsbanelov.

Fremsat den 15. april 1959 af *ministeren for offentlige arbejder.*

I. Lovens gyldighedsområde, overenskomster med andre befordringsmyndigheder, befordringspligt, ansvar for personalet.

Befordringer, på hvilke denne lov finder anvendelse.

§ 1. Bestemmelserne i afsnit I-VII gælder kun for befordringer, der udelukkende sker over de af Statsbanerne drevne jernbanestrækninger samt færge- og skibs-overfarter.

Stk. 2. For statsbanernes færge- og skibsforbindelser gælder lovens bestemmelser dog med de ændringer, som skønnes fornødne på grund af forholdenes forskellighed; for færge- og skibsforbindelser med udlandet kan ministeren for offentlige arbejder gøre undtagelser i de pågældende tariffer.

Stk. 3. For befordringer med statsbanernes automobilruter gælder reglerne i den almindelige lovgivning vedrørende kørsel m. v. på automobilruter. For befordring af gods på disse ruter gælder dog bestemmelserne i nærværende lov i det omfang, de efter deres natur kan finde anvendelse.

Stk. 4. Regeringen er bemyndiget til at tiltræde konventioner med fremmede stater om befordring af personer og rejsegods samt gods og at bekendtgøre sådanne konventioner i Lovtidende.

Stk. 5. Tarifoverenskomster med inden- og udenlandske befordringsmyndigheder om den gennemgående befordring kan sluttes af statsbanestyrelsen, men de skal, for så vidt angår de danske statsbaners takstandele, stadfæstes af ministeren for offentlige arbejder, som herved må påse, at disse takstandele fastsættes under fornødent hensyn til, hvad der i statsbanernes lokale befordring opkræves for tilsvarende ydelser.

Statsbanernes befordringspligt.

§ 2. Statsbanerne er forpligtet til at overtage befordringen af personer og rejsegods samt gods efter bestemmelserne i denne lov, såfremt den rejsende henholdsvis afsenderen underkaster sig lovens og befordringsreglementernes bestemmelser, befordringen er mulig med de normale, til trafikens regelmæssige behov tilstrækkelige befordringsmidler, og befordringen ikke hindres af forhold, som statsbanerne hverken kan afværge eller råde bod på. Hvis befordringsmidlerne midlertidigt ikke strækker til, er statsbanerne dog berettiget til at lade mere regelmæssigt forekommende transporter nyde en fortrinsstilling.

Stk. 2. Hvis hensynet til det offentliges tarv eller tvingende driftshensyn kræver det, kan statsbanerne bestemme, at driften midlertidigt skal indstilles helt eller delvist, at visse sendinger midlertidigt skal være udelukket fra befordring eller kun modtages til befordring på visse betingelser, og at visse sendinger midlertidigt skal nyde forret. Sådanne forholdsregler skal bekendtgøres.

Stk. 3. Særtog efter bestilling eller særligt bestilte færges eller skibes statsbanerne kun pligtige at afgive, når banernes lejlighed tillader det.

Jernbanens ansvar for sit personale.

§ 3. Jernbanen er ansvarlig for sit personale og andre personer, som den anvender ved udførelsen af en af den overtaget befordring.

II. Befordring af personer.

Ret til befordring. Anvisning af pladser.

§ 4. Den rejsende skal fra rejsens begyndelse være forsynet med en gyldig rejsehjemmel, som han skal opbevare under hele rejsen, på forlangende forevise for det billetterende personale og aflevere ved rejsens slutning.

Stk. 2. Adgangen til et tog er yderligere betinget af, at der er plads i den pågældende vognklasse. Er dette ikke tilfældet, kan den rejsende forlange sig plads anvist i den anden vognklasse, hvis der er plads i denne, mod tilbagebetaling eller efterbetaling af prisforskellen eller forlange godtgørelse af billetprisen for den strækning, hvorover befordring ikke kan finde sted. Anden erstatning gives ikke.

Stk. 3. Bestemte pladser kan kun forlanges, når der er udleveret særlige pladsbilletter. Jernbanepersonalet skal på de rejsendes forlangende anvise ledige pladser.

Overdragelse af rejsehjemler.

§ 5. En rejsehjemmel må kun overdrages til en anden, når den ikke lyder på navn, og rejsen ikke er påbegyndt. En i strid hermed overdraget rejsehjemmel betragtes som ugyldig.

Rejsende uden gyldig rejsehjemmel.

§ 6. Træffes en rejsende uden at kunne forevise gyldig rejsehjemmel eller i en dyrere vognklasse end den, hvortil hans rejsehjemmel gælder, er han pligtig at erlægge dobbelt betaling, dog mindst 10 kr., for rejse i den vognklasse, hvori han befinder sig, regnet fra hans afgangsstation eller, såfremt denne efter jernbanepersonalets skøn ikke med sikkerhed kan fastslås, fra togets udgangsstation. Denne betaling opkræves ikke for rejsende ud over nærmeste by- eller knudestation, hvor den rejsende har tid til at løse ordinær billet for eventuel vidererejse. Forsøger en rejsende at skaffe sig befordring med et abonnementskort, hvis gyldighedstid er udløbet, er han tillige pligtig at betale prisen for det eller de kort, som han skulle have løst for den forløbne tid fra det ugyldige korts udløbsdato.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder

ikke anvendelse på den rejsende, som, inden han går ind i toget eller snarest muligt derefter, uopfordret anmelder for jernbanepersonalet, at han ikke har nogen rejsehjemmel, eller at han vil benytte en dyrere klasse end den, hans rejsehjemmel giver ret til. En sådan rejsende kan for rejsen, sædvanligvis dog ikke ud over nærmeste by- eller knudestation, hvor der er tid til at løse en ordinær billet til eventuel vidererejse, få udstedt en billet i toget til takstmæssig betaling for en billet eller en tillæggsbillet med et tillæg, der svarer til billetens eller tillæggsbillettens pris, dog ikke over 1 kr.

Stk. 3. Kan eller vil den rejsende ikke straks betale billetprisen eller tillægget, kan han udelukkes for befordring og kan under en offentlig politisag — foruden at dømmes til at betale det jernbanen tilkommende beløb — ikendes en statskassen tilfaldende bøde af mindst 10 og højst 100 kr.

Personer, som er udelukket fra eller kun betingelsesvis modtages til befordring.

§ 7. Udelukket fra befordring eller fra viderebefordring er:

- berusede personer og personer, som opfører sig på upassende måde, eller som ikke iagttager bestemmelserne i love og reglementer;
- personer, som er eller antages at være angrebet af nogen af de sygdomme, der efter lovgivningen altid bliver genstand for offentlig behandling.

Stk. 2. Personer, som lider af andre smitsomme sygdomme, kan ikke forlanges befordret med skibe og færges og i togene kun i særskilt vogn eller vognafdeling efter aftale med jernbanen. Personer, som af andre årsager øjensynlig vil være til besvær for medrejsende (herunder personer under politiledsagelse) befordres kun i særlig vognafdeling.

Stk. 3. Den person, der i medfør af stk. 1 og 2 udelukkes fra befordring eller viderebefordring, har krav på at få den erlagte betaling med fradrag af betalingen for den strækning, over hvilken befordringen har fundet sted, tilbagebetalt, medmindre han har skaffet sig adgang til toget efter at være

afvist af jernbanepersonalet eller har været eller burde have været vidende om, at hans tilstedeværelse i toget var ulovlig.

Genstande, som det er forbudt at medtage i personvogne, færges og skibe.

§ 8. De rejsende må ikke medtage farlige genstande, i særdeleshed ladte skydevåben, eksplosive, letantændelige eller ætsende stoffer samt genstande, som vil være til ulempe eller ubehag for de rejsende. Det kan dog tillades personer, som rejser i det offentliges tjeneste, at medføre et skydevåben, ligesom jægere og skytter kan medføre håndvåbenammunition.

Stk. 2. Jernbanepersonalet har ret til i den rejsendes overværelse at overbevise sig om beskaffenheden af de genstande, som medføres i personvognene eller i færges og skibe, når der haves vægtige grunde for en mistanke om, at en overtrædelse af bestemmelserne i stk. 1 har fundet sted.

Stk. 3. Den, der overtræder de i stk. 1 anførte bestemmelser, er ansvarlig for enhver derved opstået skade og er pligtig at betale jernbanen en bod, svarende til det i § 25, stk. 4 a, omhandlede fragttillæg.

Medtagelse af håndrejsegods.

§ 9. De rejsende kan uden betaling i vognene og om bord på færges og skibe medtage genstande, som let kan bæres (håndrejsegods), forudsat at disse genstande ikke kan volde skade. Hver rejsende kan i vognene til sit håndrejsegods kun råde over rummet over og under sin plads. Denne regel anvendes analogt for vogne af særlig konstruktion.

III. Befordring af rejsegods.

Torvegods.

§ 12. På torvedagene har landboere, som rejser med togene, fribefordring for 20 kg torvegods til nærmeste købstad og af den tomme emballage tilbage. Vedkommende må selv sørge for godsets og emballagens mærkning og ind- og udlæsning, og jernbanen har intet ansvar for sådant gods.

Stk. 2. Levende dyr må ikke medtages i vognene eller på færges og skibe. Det er dog tilladt at medføre hunde mod takstmæssig betaling efter de i befordringsreglementet fastsatte regler. Endvidere kan rejsende medføre smådyr i bure, kasser, kurve eller anden velegnet emballage, når dyrene ikke kan genere de rejsende ved deres lugt eller støj eller på anden måde, og de pågældende dyr kan anbringes som håndrejsegods.

Stk. 3. Den rejsende må selv passe på sit håndrejsegods og de dyr, som han medtager. Han er ansvarlig for enhver skade, der forvoldes af håndrejsegods eller dyr, som han medtager i personvogne eller på færges og skibe, medmindre han beviser, at skaden skyldes jernbanens fejl.

Køreplaner.

§ 10. Udgivelsen af køreplanen for personbefordringen skal bekendtgøres, og køreplanen skal normalt kunne købes på statsbanestationerne.

Forsinkelse eller afbrydelse af farten.

§ 11. Forsinket afgang eller adkomme af tog, færges eller skibe begrunder ikke noget erstatningskrav mod jernbanen. Må et togs kørsel afbrydes undervejs, kan en rejsende, som har almindelig billet, forlange godtgørelse af billetprisen for den del af billetlets strækning, over hvilken han ikke er blevet befordret. Denne tilbagebetaling bortfalder, hvis jernbanen tilbyder på anden måde at sørge for hans befordring til bestemmelsesstationen, og han modtager dette tilbud.

Begrebet rejsegods.

§ 13. Genstande, der ønskes indskrevet som rejsegods, må ikke veje over 100 kg pr. stk. eller efter afsendelsesstationens skøn være for omfangsrigt til at kunne beforders som rejsegods.

Stk. 2. I øvrigt bestemmer befordringsreglementet, hvilke genstande der kan indskrives som rejsegods.

Genstande, som er udelukket fra befordring.

§ 14. Udelukket fra befordring som rejsegods er de genstande, som i medfør af bestemmelserne i § 22 er udelukket fra befordring som gods eller kun modtages til befordring som gods på visse betingelser.

Stk. 2. De stoffer og genstande, som kan modtages til befordring som gods på visse betingelser, og som kan befordres som ekspresgods, er dog ikke udelukket fra befordring som rejsegods.

*Den rejsendes ansvar for sit rejsegods.
Fragttillæg.*

§ 15. Indehaveren af rejsegodsbeviset er ansvarlig for overholdelsen af bestemmelserne i §§ 13 og 14 og bærer alle følger af overtrædelse af disse bestemmelser.

Stk. 2. Når jernbanen har begrundet formodning om en overtrædelse, har den ret til at undersøge, om rejsegodssets indhold er i overensstemmelse med bestemmelserne. Indehaveren af rejsegodsbeviset skal opfordres til at overvære undersøgelsen; møder han ikke, eller kan han ikke findes, skal der til undersøgelsen tilkaldes to af jernbanen uafhængige vidner. Hvis det godtgøres, at en overtrædelse har fundet sted, skal de med undersøgelsen forbundne omkostninger betales af rejsegodsbevisets indehaver.

Stk. 3. I tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i §§ 13 og 14 skal indehaveren af rejsegodsbeviset foruden eventuel fragtforskel betale et fragttillæg og eventuelt erstatning for opstået skade.

Stk. 4. Det i stk. 3 omhandlede fragttillæg udgør pr. kilogram bruttovægt af de fra rejsegodsbefordring udelukkede genstande:

- a. 6 kr., dog mindst i alt 12 kr., hvis disse genstande indeholder stoffer, som er udelukket fra befordring som gods;
- b. 4 kr., dog mindst i alt 8 kr., i alle andre tilfælde af overtrædelse af bestemmelserne i §§ 13 og 14.

Rejsegodssets emballering og beskaffenhed.

§ 16. Rejsegods, hvis tilstand eller beskaffenhed er mangelfuld, eller hvis emballering er utilstrækkelig, eller som frembyder åbenbare tegn på beskadigelse, kan afvises af jernbanen. Hvis det desuagtet modtages

til befordring, er jernbanen berettiget til at anføre en bemærkning om forholdet på rejsegodsbeviset. Når den rejsende modtager rejsegodsbeviset med en sådan påtegning, betragtes dette som bevis for, at den rejsende har anerkendt påtegningens rigtighed.

Stk. 2. Gamle beklæbningsedler, adresser eller andre påskrifter hidrørende fra tidligere befordringer skal af den rejsende være fjernet eller gjort ulæselige.

*Indskrivning og befordring af rejsegods.
Rejsegodsbevis.*

§ 17. Indskrivning af rejsegods kan kun finde sted mod forevisning af en rejsehjemmel, gyldig mindst til rejsegodssets bestemmelsesstation.

Stk. 2. En rejsende med en almindelig,, til fuld pris løst billet, kan af sådanne genstande som i befodringsreglementet betegnes som egentligt rejsegods, fordrer indskrevet og befordret indtil 25 kg mod betaling af takstmæssigt indskrivningsgebyr. For et barn med almindelig barnebillet kan fordres indskrevet og befordret indtil 12 kg mod betaling af halvt indskrivningsgebyr. For eventuel overvægt samt for befordringen som rejsegods af andre genstande, som i henhold til befodringsreglementet kan indskrives som rejsegods, men ikke hører til egentligt rejsegods, regnes der fuld takstmæssigt fragt.

Stk. 3. Ved indskrivningen af rejsegods leveres der den rejsende et rejsegodsbevis. Den rejsende skal ved modtagelsen af rejsegodsbeviset forvisse sig om, at det svarer til hans angivelser. Rejsegodsfragten skal betales ved indskrivningen.

Stk. 4. Til befordring med lyntog kan rejsegods kun forlanges indskrevet i det af jernbanen under hensyn til pladsforholdene fastsatte omfang. Til befordring med elektriske tog kan i almindelighed ikke indskrives rejsegods.

Stk. 5. Jernbanen forbeholder sig efter forudgående bekendtgørelse at udelukke rejsegods fra befordring med bestemte tog eller at gøre befordringen med bestemte tog eller i bestemte forbindelser betinget af, at rejsegodsset er indleveret forud inden en nærmere angivet frist. For befordring af rejsegods i forbindelser, hvori indgår befordring med automobil, samt for befordring af

cykler som rejsegods kan der fastsættes særlige regler i befodringsreglementet.

Tegning af interesse i afleveringen.

§ 18. For enhver rejsegodssending kan der tegnes interesse i afleveringen ved anførsel i rejsegodsbeviset.

Stk. 2. Gebyret for tegning af interesse i afleveringen fastsættes ved befodringsreglementet.

Udlevering.

§ 19. Rejsegodsets udlevering finder sted mod tilbagelevering af rejsegodsbeviset. Jernbanen er ikke forpligtet til at undersøge, om ihændehaveren af rejsegodsbeviset er berettiget til at få godset udleveret.

Stk. 2. Indehaveren af rejsegodsbeviset er berettiget til at fordrø rejsegodset udleveret på bestemmelsesstationen efter ankomsten af det tog, med hvilket rejsegodset skulle have været befodret, så snart den tid er forløbet, der er nødvendig til at stille godset til rådighed og til dets eventuelle behandling af told- og andre administrative myndigheder. Om udlevering af rejsegods på landstationer kan der fastsættes særlige regler i befodringsreglementet.

Stk. 3. Ved dublering af tog forbeholder jernbanen sig dog først at udlevere rejsegodset efter ankomsten af det sidste af togene.

Stk. 4. Hvis rejsegodsbeviset ikke kan fremlægges, er jernbanen ikke forpligtet til at udlevere rejsegodset, medmindre den, der ønsker det udleveret, kan godtgøre sin ret til det; hvis det skønnes, at dette ikke er sket på fyldestgørende måde, kan jernbanen forlange stillet sikkerhed.

Stk. 5. Når rejsegodset ikke er blevet udleveret i overensstemmelse med de i stk. 2 og 3 foreskrevne bestemmelser, kan indehaveren af rejsegodsbeviset fordrø, at der påføres dette bemærkning om dag og klokkeslet, da rejsegodset forlangtes udleveret.

Stk. 6. Den rejsende kan nægte at modtage rejsegodset, så længe en af ham forlangt konstatering med henblik på en påstået skade ikke er iværksat. Forbehold ved modtagelsen af rejsegodset er uden virkning, såfremt de ikke er anerkendt af jernbanen.

Stk. 7. Rejsegods kan gratis henstå indtil 3 døgn på ankomststationen; henstår det i længere tid, opkræves oplagspenge.

Stk. 8. Når indgået rejsegods har henstået uafhønt i en måned, kan jernbanen sende det til ejeren, hvis denne kendes, og kræve oplagspenge og andre omkostninger betalt. Kendes ejeren ikke, kan jernbanen vidnefast lade sagerne åbne, og hvis ejeren da ikke kan udfindes, kan jernbanen — ligesom i tilfælde af, at de påhvillende omkostninger ikke betales — sælge sagerne ved offentlig auktion.

Stk. 9. Den rejsende er forpligtet til at overholde de af told- og andre administrative myndigheder fastsatte bestemmelser med hensyn til undersøgelsen af hans indskrevne rejsegods. Han skal være til stede ved denne undersøgelse, såfremt det fordres. Jernbanen overtager intet ansvar over for den rejsende i tilfælde af, at denne ikke overholder disse forpligtelser.

Jernbanens ansvar for indskrevet rejsegods.

§ 20. Jernbanen er ansvarlig for forsinket levering og for skade, opstået ved helt eller delvist tab af rejsegods eller ved beskadigelse af dette i tidsrummet fra dets modtagelse til befodrning og indtil udleveringen efter de regler, som gælder med hensyn til ansvar for gods (afsnit IV), sammenholdt med bestemmelserne i nærværende afsnit. Den i § 43 nævnte højeste erstatning af 100 kr. pr. kg af godsets bruttovægt gælder dog ikke for rejsegods. Den højeste erstatning, der kan forlanges udbetalt for en bortkommet eller beskadiget rejsegodssending, er 1 500 kr., medmindre den rejsende har tegnet interesse i afleveringen, jf. § 46, eller der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, jf. § 47. For automobiler m. v., der overføres lokalt på færge- og skibsstrækninger, er jernbanen ikke ansvarlig for den særlige risiko, der er forbundet med ombord- og ilandsætning og overførsel på færge- og skibsdæk.

Stk. 2. Den berettigede kan uden at præstere andet bevis betragte et manglende stykke rejsegods som tabt, hvis det ikke er blevet udleveret eller stillet til rådighed efter 8 dages forløb fra den dag, da det blev forlangt udleveret overensstemmende

med § 19, stk. 2 og 3. Ved modtagelsen af erstatningen kan den berettigede fremsætte krav overensstemmende med § 42 med den dersteds angivne virkning.

Stk. 3. I tilfælde af forsinket levering skal jernbanen, når den berettigede ikke beviser, at der derved er opstået noget tab, betale en erstatning af 35 øre pr. bruttokilogram af det forsinkede rejsegods for hver påbegyndte 24 timer regnet fra det tidspunkt, da det blev forlangt udleveret, dog højst for 8 dage.

Stk. 4. Bevises det, at et tab er forvoldt ved forsinkelsen, betales for dette tab en erstatning, som ikke kan overstige det firedobbelte af den i stk. 3 nævnte erstatning,

medmindre den rejsende har tegnet interesse i afleveringen, jf. § 46 eller der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, jf. § 47.

Stk. 5. De i stk. 3 og 4 omhandlede erstatninger kan ikke udbetales ved siden af erstatning for fuldstændigt tab af rejsegodset. Ved delvist tab betales de eventuelt for den del, der ikke er gået tabt, og ved beskadigelse eventuelt ved siden af den herfor betalte erstatning. I intet tilfælde kan de i stk. 3 og 4 omhandlede erstatninger sammen med erstatning for delvist tab eller beskadigelse medføre betaling af en højere samlet erstatning end den, der skulle ydes, hvis rejsegodset var gået fuldstændigt tabt.

IV. Befordring af gods.

Forsendelsesmåder.

§ 21. Gods kan forlanges befordret med almindelig hastighed som fragtgods, med fremskyndet hastighed som ilgods og så hurtigt, som køreplanen tillader dets befordring med tog, der efter statsbanernes bestemmelse medtager andet gods end rejsegods, som ekspresgods.

Stk. 2. Il- og fragtgods kan enten sendes som vognladningsgods eller som stykgods; ekspresgods kan almindeligvis kun befordres som stykgods. Befordring af ilgods og ekspresgods som stykgods er dog betinget af, at de enkelte stykkers vægt, form, omfang og øvrige beskaffenhed efter jernbanens skøn tillader deres hurtige ind- og udlæsning af vognene og deres befordring sammen med rejsegods. Enkelte stykker ilstygods, hvis vægt ikke overstiger 25 kg, kan befordres som banepakker (§ 55).

Genstande, som er udelukket fra befordring.

§ 22. Udelukket fra befordring er:

- Genstande, hvis befordring er forbeholdt postvæsenet;
- genstande, der som følge af deres omfang, vægt eller beskaffenhed ikke egner sig til den forlangte befordring på grund af banernes indretning eller materiel;
- genstande, hvis befordring er forbudt ved lov eller anordning;

- d. stoffer og genstande, der er udelukket fra befordring i henhold til bilag A til godsbefordringsreglementet.

Genstande, der modtages til befordring på visse betingelser.

§ 23. Nedennævnte genstande modtages til befordring på de nedenfor angivne betingelser:

- De i bilag A til godsbefordringsreglementet nævnte stoffer og genstande på de dersteds anførte betingelser;
- lig, jernbanekøretøjer, som løber på deres egne hjul, og levende dyr (jf. også stk. 2 og 3) på de i befordringsreglementet angivne betingelser;
- genstande, hvis befordring efter jernbanens skøn frembyder særlige vanskeligheder under hensyn til banernes indretninger eller materiel, på særlige tekniske eller driftsmæssige betingelser, der fastsættes af jernbanen i hvert enkelt tilfælde. For disse befordringer kan der af jernbanen fastsættes særlige leveringsfrister.

Stk. 2. Jernbanen kan forlange, at der af afsenderen medgives sendinger af levende dyr en ledsager, som kan føre tilsyn med dyrene undervejs. I så fald får ledsageren fri befordring fra afsendelses- til bestemmelsesstationen og tilbage i laveste vognklasse.

Stk. 3. Dyr, som lider af smitsomme syg-

domme, modtages kun til befordring efter anmodning af veterinære myndigheder eller, for så vidt angår hærens heste, af vedkommende militærafdelings dyrlæge. Anmodningen skal være ledsaget af en skriftlig erklæring om, at befordringen er forenelig med de gældende bestemmelser om smitsomme sygdomme hos husdyrene. Dyr, som lider af andre sygdomme, må kun modtages til befordring, når der foreligger en dyrlægeattest for, at det er forsvarligt at befordre dem med jernbane til bestemmelsesstationen.

Stk. 4. Hvis gods, der er udelukket fra befordring eller kun på visse betingelser modtages til befordring, indleveres under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af godset eller med tilsidesættelse fra afsenderens side af de foreskrevne forsigtighedsforanstaltninger, er afsenderen forpligtet til at erstatte jernbanen det tab, som den i den anledning måtte have lidt.

Fragtbrevets indhold og form.

§ 24. Afsenderen skal for enhver sending, for hvilken der ikke ved denne lov eller ved befodringsreglementet gøres undtagelse, aflevere et med jernbanens kontrolstempel forsynet fragtbrev efter den som bilag til befodringsreglementet viste formular. Bænepakker skal der ikke medgives fragtbrev.

Stk. 2. Fragtbrevet skal udfyldes af afsenderen med undtagelse af de dele, der er forbeholdt jernbanens ekspeditionsbemærkninger.

Stk. 3. Valget af fragtbrevformular angiver, om godset skal befodres som fragt-, il- eller ekspresgods.

Stk. 4. Angivelserne i fragtbrevet skal være skrevet eller trykt, således at de ikke kan udslettes. Fragtbreve, hvori der er rettet eller raderet, eller som er overklæbet med papirstykker, modtages ikke. Overstregninger er tilladt, såfremt afsenderen eller hans repræsentant godkender dem ved sin underskrift.

Stk. 5. Fragtbrevet skal altid indeholde følgende angivelser:

- a. Betegnelse af bestemmelsesstationen;
- b. adressatens navn og adresse. Som adressat skal angives én fysisk person eller ét andet retssubjekt. At angive bestemmelsesstationen eller en ansat på denne

som adressat er ikke tilladt. Adresser, der ikke angiver adressatens navn, som f. eks. „til ordre fra . . .“ eller „til indehaveren af fragtbrevduplikatet“, er utilstedelige;

- c. betegnelse af godset, vægtangivelse eller — såfremt fragten ikke regnes efter vægt — anden for fragtberegningen nødvendig angivelse. I fragtbreve over stykgodssendinger, der skal indleveres til pakhusene eller andre ekspeditionslokaler, kan afsenderen undlade at angive vægten, i hvilket tilfælde jernbanen påfører vægten uden derfor at beregne noget vederlag, og kun denne vægt er da bindende for jernbanen. For gods, der sendes i transportbeholdere (containere) og bokspaller, skal afsenderen i fragtbrevet anføre bruttovægten af det deri anbragte gods;
- d. for stykgodssendinger: godsstykkernes antal; deres mærker og numre eller i mangel heraf angivelse af, at godsstykkerne bærer adressatens adresse; beskrivelse af emballagen;
- e. afsenderens underskrift med angivelse af hans navn og adresse. Som afsender skal angives én fysisk person eller ét andet retssubjekt.

Stk. 6. Fragtbrevet skal desuden i givet fald indeholde alle de andre angivelser, der er foreskrevet ved denne lov, navnlig følgende:

- a. Det beløb i tal og bogstaver, der angiver en i henhold til § 36 tegnet interesse i afleveringen;
- b. de omkostninger, hvis betaling afsenderen påtager sig i henhold til bestemmelserne i § 34;
- c. beløbet i tal og bogstaver, der angiver efterkrav i henhold til § 35;
- d. en nøjagtig liste over de af told- og andre administrative myndigheder foreskrevne papirer, som er vedlagt fragtbrevet (§ 30).

Stk. 7. Andre erklæringer må kun optages i fragtbrevet, når de er foreskrevet eller tilladt ved denne lov eller befodringsreglementet. Det er forbudt at vedlægge fragtbrevet andre papirer end de ved denne lov eller befodringsreglementet foreskrevne eller tilladte.

Stk. 8. På afsenderens forlangende skal jernbanen udfylde fragtbrevet for ham for

takstmæssig betaling, men sådanne fragtbreve skal dog underskrives af afsenderen selv eller på hans vegne af hans repræsentant.

*Ansvar for angivelserne i fragtbrevet.
Fragttillæg.*

§ 25. Afsenderen er ansvarlig for rigtigheden af de angivelser og erklæringer, som han har anført i fragtbrevet. Han bærer alle følger af, at disse angivelser eller erklæringer er urigtige, unøjagtige, ufuldstændige eller ikke anført på den til dem bestemte plads.

Stk. 2. Ved sendinger, hvis læsning påhviler jernbanen, skal dog jernbanen, inden fragtkontrakten slutes, forvisse sig om, at det i fragtbrevet angivne antal stykker og, for så vidt godset skal indleveres til pakhusene eller andre ekspeditionslokaler og ikke er anbragt i transportbeholdere (containere) eller bokspaller, også deres vægt er rigtig, og den er derfor senere ansvarlig for disse angivelser, medmindre den kan føre bevis i modsat retning. Gods, der er anbragt i en transportbeholder (container) eller i en bokspalle, betragtes i denne henseende som ét godsstykke.

Stk. 3. Jernbanen har til enhver tid ret til at undersøge, om sendingen svarer til angivelserne i fragtbrevet, og om de i bilag A til godsbefordringsreglementet foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger er iagttaget. Hvis undersøgelsen går ud på at prøve sendingens indhold, skal afsenderen eller adressaten, alt eftersom undersøgelsen finder sted på afsendelses- eller bestemmelsesstationen, opfordres til at overvære den. Møder den pågældende ikke, eller finder undersøgelsen sted på en mellemstation, skal der tilkaldes to af jernbanen uafhængige vidner. Hvis sendingen ikke svarer til angivelserne i fragtbrevet, hæfter godset for omkostningerne ved undersøgelsen, såfremt disse ikke betales på stedet.

Stk. 4. Ueberørt af spørgsmålet om betalingen af fragtforskellen og erstatning for eventuel skade kan jernbanen i nedenstående tilfælde på de der angivne betingelser opkræve et fragttillæg:

a. i tilfælde af urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af stoffer og genstande, der er udelukket fra befording

i henhold til bilag A til godsbefordringsreglementet, udgør fragttillægget 6 kr. pr. kg af hele godsstykkets bruttovægt;

b. i tilfælde af urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af stoffer og genstande, der i henhold til bilag A til godsbefordringsreglementet kun modtages til befording på visse betingelser, samt når de i nævnte bilag A foreskrevne sikkerhedsforanstaltninger ikke er iagttaget, udgør fragttillægget 4 kr. pr. kg af hele godsstykkets bruttovægt;

c. i tilfælde af en betegnelse, der på urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig måde angiver beskaffenheden af en sending, som indeholder andet gods end det under a og b omhandlede, eller i det hele taget i tilfælde af en betegnelse, som på en eller anden måde kan medføre, at sendingen kommer til at nyde godt af en lavere tarif end den, som i virkeligheden skulle anvendes, udgør tillægget det dobbelte af forskellen mellem den fragt, der skulle opkræves fra afsendelses- til bestemmelsesstedet for det urigtigt, unøjagtigt eller ufuldstændigt betegnede gods, og den fragt, der skulle være opkrævet, hvis betegnelsen havde været rigtig, nøjagtig og fuldstændig;

d. i tilfælde af for lav vægtangivelse udgør fragttillægget det dobbelte af forskellen mellem fragten for den angivne og for den udfundne vægt fra afsendelses- til bestemmelsesstationen.

Stk. 5. Det befordrede gods hæfter for det fragttillæg, der skal opkræves i henhold til stk. 4, uanset på hvilket sted de kendsgerninger, der berettiger tillægget, er blevet fastslået.

Stk. 6. Fragttillæg opkræves ikke:

- i tilfælde af urigtig vægtangivelse for gods, hvis vejning jernbanen er pligtig at foretage;
- i tilfælde af urigtig vægtangivelse, hvis afsenderen i fragtbrevet har anmodet om, at vejningen foretages af jernbanen;
- i tilfælde af vægtforøgelse opstået under befordingen, uden at der er overlæsning, når det bevises, at forøgelsen skyldes vejrligets indflydelse;
- i tilfælde af urigtig vægtangivelse uden at der er overlæsning, når forskellen mellem den i fragtbrevet angivne vægt

og den konstaterede vægt ikke overstiger 2 pct. af den førstnævnte vægt.

Stk. 7. I det under c i stk. 6 omhandlede tilfælde foretages heller ingen ændring af den oprindeligt regnede fragt.

*Afslutning af fragtkontrakten.
Fragebrevduplikat.*

§ 26. Fragtkontrakten er sluttet, så snart jernbanen har modtaget godset til befording med det dertil hørende fragtbrev. Til tegn på modtagelsen anbringer afsendelsestationen sit datostempel på fragtbrevet.

Stk. 2. Denne stempeling skal foregå umiddelbart efter afleveringen af alt det i det pågældende fragtbrev anførte gods, og efter at betalingen af de omkostninger, som afsenderen påtager sig at udrede, har fundet sted. Afsenderen kan forlange, at stempelingen foregår i hans nærværelse.

Stk. 3. Når fragtbrevet er stemplet, udgør det bevis for fragtkontrakten.

Stk. 4. Med hensyn til gods, hvis læsning påhviler afsenderen ifølge befodringsreglementet eller særlig aftale med ham, udgør fragtbrevets angivelser om vægt og stykkesantal dog kun et bevis mod jernbanen, hvis denne har foretaget eftervejning eller eftertælling og gjort bemærkning derom på fragtbrevet. Det samme gælder vægtangivelsen i andre tilfælde hvor afsenderen selv skal angive vægten.

Stk. 5. Afsenderen kan samtidig med godsets indlevering forlange udstedt et fragtbrevduplikat. Jernbanen er forpligtet til ved påtryk af datostempel på duplikatet at bevidne, at og på hvilken dag den har modtaget godset til befording. Dette duplikat gælder hverken som originalfragtbrev eller som konossement.

Stk. 6. Jernbanen kan også give kvitteringer på anden måde. For sådanne kvitteringer kan der opkræves et passende vederlag.

Udlæg, der ikke er nævnt i befodringsreglementet.

§ 27. Foruden de i befodringsreglementet fastsatte fragter og biindtægter samt afgifter for rangering af vogne til og fra private sidespor eller særlige pladser på stationerne i henhold til særskilte aftaler

med forsenderne må der ikke til fordel for jernbanen opkræves andet end godtgørelse for dens rede udlæg, såsom til told- og andre afgifter, til ikke i befodringsreglementet nævnte omkostninger for overførsel fra en station til en anden, til sådan reparation af godsets ydre eller indre emballering eller til regulering af læsningen, som er nødvendig for godsets bevarelse, samt andre lignende udlæg.

Leveringsfrister.

§ 28. Ekspresgods skal befodres så hurtigt, som køreplanen tillader dets befording med tog, der efter statsbanernes bestemmelse medtager andet gods end rejsegods. Andet gods skal leveres inden for de i befodringsreglementet fastsatte leveringsfrister.

Stk. 2. Under usædvanlige forhold, der medfører en ualmindelig trafikforøgelse eller ualmindelige driftsvanskeligheder, kan leveringsfristerne, også for ekspresgods, midlertidigt forlænges eller sættes ud af kraft. Sådanne foranstaltninger skal bekendtgøres.

Godsets tilstand. Emballering.

§ 29. Når jernbanen modtager gods til befording, som bærer åbenbare tegn på beskadigelse, kan den fordrer, at der gøres en særskilt bemærkning i fragtbrevet om godsets tilstand.

Stk. 2. Når godset efter sin natur fordrer emballering, skal afsenderen emballere det på en sådan måde, at det beskyttes mod helt eller delvist tab samt beskadigelse under befodrningen, og at det ikke kan beskadige personer, materiel eller andet gods.

Stk. 3. Hvis afsenderen ikke har rettet sig efter forskrifterne i stk. 2, kan jernbanen enten nægte at modtage godset eller forlange, at afsenderen i fragtbrevet anerkender, at sendingen er uemballeret eller mangelfuldt emballeret.

Stk. 4. Afsenderen er ansvarlig for alle følgerne af, at emballeringen mangler eller er mangelfuld. Han er navnlig forpligtet til at erstatte det tab, som jernbanen i den anledning måtte have lidt. Hvis fragtbrevet intet indeholder om manglen på emballering eller om dennes mangelfulde tilstand, påhviler det jernbanen at bevise disse manglers tilstedeværelse.

Stk. 5. Jernbanen kan forlange, at afsenderen på hvert enkelt stykgodskolli på tydelig og uudslettelig måde, der udelukker enhver forveksling og er i nøje overensstemmelse med angivelserne i fragtbrevet, angiver:

- a. Mærker og numre eller adressatens navn og adresse;
- b. bestemmelsesstationen;
- c. på mindre iøjnefaldende måde: afsenderens navn og adresse.

Stk. 6. Gamle påskrifter eller mærker skal af afsenderen være udslettet eller fjernet.

Stk. 7. På afsenderens forlangende skal jernbanen besørge stykkernes mærkning mod takstmæssig betaling.

Stk. 8. Jernbanen kan forlange, at små stykgodskolli af samme art, hvis modtagelse og læsning ikke kan ske uden betydeligt tidsspilde, ved sammenbinding eller sammenpakning forenes til større kolli.

Ledsagelsespapirer til brug ved sendingens behandling af told- og andre administrative myndigheder. Toldlukke.

§ 30. Afsenderen skal vedlægge fragtbrevet de ledsagelsespapirer, der er nødvendige til opfyldelse af told- og andre administrative forskrifter, indtil godset kan udleveres til adressaten.

Stk. 2. Jernbanen er ikke forpligtet til at undersøge, om de vedlagte papirer er tilstrækkelige og rigtige. Afsenderen er over for jernbanen ansvarlig for enhver skade, som måtte følge af, at disse papirer mangler eller er utilstrækkelige eller unøjagtige, medmindre der foreligger skyld fra jernbanens side.

Stk. 3. Jernbanen kan afvise sender, hvis toldlukke er beskadiget eller mangelfuldt.

Godsets indlevering og læsning.

§ 31. Reglerne om indlevering og læsning af gods, fristerne for indlevering og læsning af gods, bestilling og læsning af vogne samt beregning af oplagspenge eller vognleje for forsinkelser med hensyn til indleveringen og læsningen gives i befodringsreglementet.

Opfyldelsen af told- og andre administrative myndigheders forskrifter.

§ 32. Så længe godset er undervejs, sørger jernbanen for opfyldelsen af de af told- og andre administrative myndigheder fastsatte bestemmelser. Det står den herved frit for enten at betjene sig af en kommissionær, som handler på dens ansvar, eller selv at foretage det fornødne. I begge tilfælde har jernbanen samme forpligtelse som en kommissionær.

Stk. 2. Dog kan afsenderen ved påtegning derom i fragtbrevet forlange enten personlig eller ved en af ham betegnet fuldmægtig at overvære de i stk. 1 omhandlede forretninger for at give alle fornødne oplysninger og fremsætte sine sagen vedrørende bemærkninger og eventuelt betale tolden og andre omkostninger. Hverken afsenderen eller hans fuldmægtig har ret til at tage godset i besiddelse eller selv besørge forretningerne.

Stk. 3. Har afsenderen i fragtbrevet anført angivelsen „franko told“, har jernbanen ret til efter eget valg at sørge for toldbehandlingen undervejs eller på bestemmelsesstationen.

Stk. 4. Med den undtagelse, der fremgår af stk. 3, har adressaten ret til at sørge for fortoldningen på bestemmelsesstationen, når der findes toldkontor på denne, og fragtbrevet foreskriver fortoldningen på denne station, eller godset, når en sådan forskrift mangler, ankommer ufortoldet til bestemmelsesstationen. Hvis han gør brug af denne ret, må han først betale de på sendingen hvilende omkostninger.

Udlevering.

§ 33. Jernbanen er forpligtet til mod kvittering at udlevere adressaten fragtbrevet og godset på bestemmelsesstationen. Modtagelsen af fragtbrevet forpligter adressaten til at betale jernbanen de beløb, der er henvist til opkrævning hos ham.

Stk. 2. De nærmere regler vedrørende fragtbrevets og godsets udlevering — såsom reglerne om underretning af adressaten, godsets afhentning eller tilbringning, fristen for afhentning af gods, følgerne af afhentningsfristens overskridelse samt om hindringer for afleveringen — gives ved befodringsreglementet.

Stk. 3. Efter godsets ankomst til bestemmelsesstationen har adressaten ret til hos jernbanen at fordrø udlevering af fragtbrevet og godset. Hvis det er fastslået, at godset er gået tabt, eller hvis det ikke er ankommet ved udløbet af den i § 42, stk. 1, fastsatte frist, kan adressaten i eget navn gøre sine af fragtkontrakten følgende rettigheder gældende over for jernbanen, så snart han har opfyldt de forpligtelser, som denne kontrakt pålægger ham.

Stk. 4. Selv om adressaten har modtaget fragtbrevet og betalt befordringsomkostningerne, kan han nægte at modtage godset, så længe en af ham forlangt konstatering med henblik på en påstået skade ikke er iværksat. Forbehold ved godsets modtagelse er uden virkning, såfremt de ikke er anerkendt af jernbanen.

Stk. 5. Lige med aflevering til adressaten regnes aflevering til toldvæsenet eller aflevering i henhold til denne lov til en speditør eller et offentligt pakhus.

Omkostningernes betaling.

§ 34. Omkostningerne (fragt, biindtægter, toldbeløb og andre omkostninger, der opstår fra godsets modtagelse til befordring til dets udlevering) betales enten af afsenderen eller af adressaten. Delvis forudbetaling af omkostningerne er tilladt efter de i befodringsreglementet givne regler.

Stk. 2. Jernbanen kan dog forlange af afsenderen, at han forudbetaler omkostningerne, når det drejer sig om godsarter, som efter dens skøn er udsat for hurtig fordærvelse, eller som på grund af deres ringe værdi eller deres natur ikke med sikkerhed dækker omkostningerne.

Stk. 3. Hvis størrelsen af de omkostninger, som afsenderen vil betale, ikke kan bestemmes nøjagtigt ved indleveringen, kan jernbanen som sikkerhed kræve, at der mod kvittering deponeres et beløb, som tilnærmelsesvis svarer til omkostningerne.

Efterkrav.

§ 35. Afsenderen kan trække efterkrav på sin sending indtil dennes værdi; dog er jernbanen ikke forpligtet til at lade efterkrav trække på sendinger, for hvilke fragten

kan forlanges forudbetalt (§ 34), og på banepakker.

Stk. 2. Jernbanen er ikke forpligtet til at udbetale efterkravet, forinden beløbet er indbetalt af adressaten.

Stk. 3. Hvis godset er blevet udleveret til adressaten, uden at han forud har berigtiget efterkravet, skal jernbanen godtgøre afsenderen hans tab, dog ikke ud over efterkravets beløb og mod regres til adressaten.

Stk. 4. For efterkravet beregnes det tariffmæssige gebyr; dette gebyr skal betales, selv om efterkravet frafaldes eller nedsættes ved en ændring af fragtkontrakten.

Tegning af interesse i afleveringen.

§ 36. For enhver sending med fragtbrev kan der tegnes interesse i afleveringen ved en indførsel i fragtbrevet som nævnt i § 24, stk. 6 a.

Stk. 2. Gebyret for tegning af interesse i aflevering fastsættes ved befodringsreglementet.

Afsenderens ret til at ændre fragtkontrakten.

§ 37. Afsenderen er berettiget til at ændre fragtkontrakten ved at beordre:

- at godset skal tages tilbage fra afsendelsesstationen;
- at godset skal standses undervejs;
- at godsets udlevering skal udsættes;
- at godset skal udleveres til en anden person end den i fragtbrevet angivne adressat;
- at godset skal udleveres på en anden station end den i fragtbrevet angivne bestemmelsesstation, eller at det skal sendes tilbage til afsendelsesstationen.

Stk. 2. Andre ordrer end de i stk. 1 nævnte er ikke tilladt. Befodringsreglementet kan dog give afsenderen ret til ud over de angivne ændringer at beordre andre ændringer.

Stk. 3. De ovennævnte ordrer (stk. 1 og 2) skal gives ved en skriftlig erklæring overensstemmende med den som bilag til befodringsreglementet viste formular. Er der udstedt fragtbrevduplikat, skal erklæringen gengives og underskrives af afsenderen på dette, som samtidig skal forelægges jern-

banen. Afsendelsesstationen bekræfter modtagelsen af afsenderens ordre ved at anbringe sit datostempel på duplikatet under afsenderens erklæring. Duplikatet tilbageleveres derefter til afsenderen. Har jernbanen, når duplikat er udstedt, efterkommet afsenderens ordrer uden at forlange duplikatet forevist, er den ansvarlig for det derved foranledigede tab over for adressaten, til hvem afsenderen måtte have overgivet duplikatet. Enhver ordre, der gives af afsenderen, under andre former end de foreskrevne, er ugyldig.

Stk. 4. Jernbanen efterkommer kun afsenderens ordrer, når de er givet gennem afsendelsesstationen.

Stk. 5. Retten til at ændre fragtkontrakten bortfalder, selv om afsenderen er i besiddelse af fragtbrevduplikatet, når fragtbrevet er udleveret til adressaten, eller når denne har gjort sin af fragtkontrakten i medfør af § 33, stk. 3, følgende ret gældende. Fra dette øjeblik skal jernbanen rette sig efter adressatens ordrer og bliver i modsat fald ansvarlig over for ham for følgerne af, at ordrerne ikke efterkommes.

Stk. 6. Jernbanen kan kun nægte at udføre de af afsenderen givne ordrer eller vente med deres udførelse i følgende tilfælde:

- a. Såfremt udførelsen ikke længere er mulig på det tidspunkt, da den station, der skal udføre ordrerne, modtager disse;
- b. såfremt udførelsen ville forstyrre den regelmæssige driftstjeneste;
- c. såfremt i tilfælde, hvor det drejer sig om ændring af bestemmelsesstationen, godsets værdi efter alt at dømme ikke dækker alle de omkostninger, der vil komme til at hvile på godset ved dets ankomst til den nye bestemmelsesstation, medmindre disse omkostningers beløb straks betales, eller der stilles sikkerhed for beløbet.

Stk. 7. Afsenderen, som har givet ordren, er pligtig at betale jernbanen alle de omkostninger, som opstår ved udførelsen af denne ordre, medmindre disse omkostninger skyldes en af jernbanen begået fejl.

Hindringer for befordringen.

§ 38. I tilfælde af hindringer for befordringen tilkommer det jernbanen at af-

gøre, om det vil være i afsenderens interesse at forlange hans forholdsordre, eller om det vil være hensigtsmæssigere, at den på egen hånd befordrer godset ad en anden vej eller på anden måde. Foreligger der ikke fejl fra jernbanens side, kan den forlange fragt over den faktisk benyttede befordringsvej og benytte sig af leveringsfristen over denne vej, selv om den er længere end over den oprindelige befordringsvej.

Stk. 2. Hvis der ikke findes nogen anden befordringsvej, eller hvis befordringens fortsættelse er umulig af andre grunde, forlanger jernbanen afsenderens forholdsordre; hertil er jernbanen dog ikke forpligtet i tilfælde af midlertidig hindring som følge af de i § 2, stk. 2, omhandlede forhold.

Stk. 3. Afsenderen, der er underrettet om en hindring for befordringen, kan træde tilbage fra fragtkontrakten på betingelse af, at han alt efter forholdene betaler jernbanen enten fragten for den allerede ydede befordring eller omkostningerne ved forberedelserne til befordringen og endvidere alle øvrige foreskrevne omkostninger, medmindre der foreligger fejl fra jernbanens side.

Stk. 4. Afsenderen kan give sine forholdsordrer enten til afsendelsesstationen eller til den station, hvor godset befinder sig. Hvis der er udstedt fragtbrevduplikat, og afsenderen ændrer betegnelsen af adressat eller bestemmelsesstation, eller hvis han giver sine forholdsordrer til en anden station end afsendelsesstationen, skal han anføre sine forholdsordrer på fragtbrevduplikatet og forelægge dette. Hvis jernbanen efterkommer afsenderens forholdsordrer uden at forlange duplikatet forevist, og dette duplikat er blevet overgivet til adressaten, er jernbanen over for denne ansvarlig for det derved foranledigede tab.

Stk. 5. Hvis afsenderen efter at være underrettet om en hindring for befordringen ikke inden en rimelig frist giver en forholdsordre, der kan udføres, gås der frem efter de for hindringer for afleveringen gældende bestemmelser.

Stk. 6. Hvis befordringshindringen ophører, før afsenderens forholdsordre indløber, befordres godset til dets bestemmelsesstation uden at afvente dennes forholdsordre. Herom underrettes afsenderen hurtigst muligt.

Sikkerhed for jernbanens rettigheder.

§ 39. Godset hæfter for fragten og alle andre derpå hvilende afgifter og omkostninger såvel som for pådragne straf- og toldbøder. Denne ret for jernbanen vedvarer, så længe godset er i jernbanens varetægt eller i en tredjemands varetægt, som besidder det på dens vegne.

Omfanget af jernbanens ansvar.

§ 40. Jernbanen er ansvarlig for overskridelse af leveringsfristen og for skade, opstået ved helt eller delvist tab af godset eller ved beskadigelse af dette i tidsrummet fra dets modtagelse til befordring og indtil udleveringen.

Stk. 2. Jernbanen er fri for dette ansvar, når overskridelsen af leveringsfristen, tabet eller beskadigelsen er forårsaget ved en fejl fra den berettigedes side, en ordre fra denne, der ikke er foranlediget af en fejl fra jernbanens side, godsets egen beskaffenhed (indre fordærv, svind o. s. v.) eller forhold, som jernbanen ikke har kunnet undgå, og hvis følger den ikke har kunnet afværge.

Stk. 3. Under hensyntagen til § 41, stk. 2, er jernbanen fri for dette ansvar, når tabet eller beskadigelsen er en følge af de særlige farer, der er forbundet med en eller flere af følgende kendsgerninger:

- a. Befordring i åben vogn i henhold til de gældende bestemmelser eller en med afsenderen sluttet aftale;
- b. manglende eller mangelfuld emballering for gods, som ifølge dets natur er udsat for svind eller beskadigelse, når det ikke er emballeret eller er mangelfuldt emballeret;
- c. læsning af afsenderen eller aflæsning af adressaten i henhold til de gældende bestemmelser eller en med afsenderen eller adressaten sluttet aftale; mangelfuld læsning, når læsningen er foretaget af afsenderen i henhold til de gældende bestemmelser eller en med ham sluttet aftale;
- d. visse godsarters natur, der gør, at de er udsat for helt eller delvist tab eller beskadigelse, navnlig ved brud, rust, indre fordærv, udtørring, spredning;
- e. indlevering under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse af genstande, der er udelukket fra befordring; indle-

vering under urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse eller tilsidesættelse fra afsenderens side af de foreskrevne forsigtighedsforanstaltninger ved genstande, der kun modtages til befordring på visse betingelser;

- f. befordring af levende dyr;
- g. befordring af sendinger, som i henhold til denne lov, de gældende bestemmelser eller en med afsenderen sluttet aftale skal ske under ledsagelse, for så vidt ledsagelsen har til hensigt at afværge denne fare.

Bevisbyrde.

§ 41. Beviset for, at overskridelsen af leveringsfristen, tabet eller beskadigelsen er forårsaget ved en af de i § 40 stk. 2 omhandlede kendsgerninger, påhviler jernbanen.

Stk. 2. Når jernbanen godtgør, at tabet eller beskadigelsen efter omstændighederne i det pågældende tilfælde har kunnet hidrøre fra en eller flere af de i § 40 stk. 3, omhandlede særlige farer, formodes skaden at være opstået herved. Den berettigede bevarer dog retten til at bevise, at skaden ikke helt eller delvist er opstået ved en af disse farer. Denne formodning gælder ikke i det i § 40 stk. 3, under a omhandlede tilfælde, når det drejer sig om en usædvanlig stor mangel eller tab af kolli.

Formodning for, at godset er gået tabt.

Genfindelse af godset.

§ 42. Den berettigede kan uden at præstere andet bevis betragte godset som tabt, hvis det ikke er blevet udleveret til adressaten eller stillet til rådighed for ham inden 30 dage efter udløbet af leveringsfristen.

Stk. 2. Den berettigede, som modtager en erstatning for tabt gods, kan skriftligt forlange straks at blive underrettet af jernbanen, hvis godset genfindes inden et år efter erstatningens udbetaling. For dette krav meddeles skriftlig tilståelse.

Stk. 3. Den berettigede kan da i løbet af 30 dage efter modtagelsen af denne meddelelse forlange, at godset skal leveres ham på en dansk station mod betaling af befordringsomkostningerne fra afsendelsesstationen til den station, hvor udleveringen finder sted, og mod tilbagebetaling af den ham

ydede erstatning, eventuelt med fradrag af de i erstatningen indbefattede omkostninger, samt med forbehold af al ret til erstatning for overskridelse af leveringsfristen i henhold til § 45 og eventuelt § 47.

Stk. 4. Hvis det i stk. 2 nævnte forlangende ikke er fremsat, eller hvis ingen forholdsordre er givet inden den i stk. 3 omhandlede 30 dages frist, eller endelig, hvis godset først genfindes efter forløbet af et år efter erstatningens udbetaling, kan jernbanen råde over det.

Erstatningens størrelse ved tab af godset.

§ 43. Når jernbanen i henhold til bestemmelserne i denne lov skal yde erstatning for helt eller delvist tab af godset, regnes erstatningen efter den markedspris eller i mangel af en sådan efter den sædvanlige værdi, som gods af samme art og beskaffenhed havde på afsendelsesstedet på den tid, da godset blev modtaget til befordring. Dog kan erstatningen ikke overstige 100 kr. pr. kilogram manglende bruttovægt. Yderligere erstattes fragten, toldafgifter og andre beløb, der er betalt i anledning af befordringen af det tabtgåede gods, uden nogen yderligere skadeserstatning.

Erstatningens størrelse ved beskadigelse af gods.

§ 44. I tilfælde af beskadigelse skal jernbanen betale det til godsets værdiforringelse svarende beløb uden nogen yderligere skadeserstatning.

Stk. 2. Erstatningen kan dog ikke overstige:

- a. hvis hele sendingen er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle have været udbetalt ved fuldstændigt tab;
- b. hvis kun en del af sendingen er forringet i værdi ved beskadigelsen, det beløb, som skulle have været udbetalt, hvis den værdiforringede del af sendingen var gået tabt.

Erstatningens størrelse ved overskridelse af leveringsfristen.

§ 45. I tilfælde af overskridelse af leveringsfristen skal jernbanen, når den berettigede ikke beviser, at der derved er opstået

noget tab, betale en tiendedel af fragten for hver overskridelse på en tiendedel af leveringsfristen, hvorved enhver brøkdels af overskridelsen, der er lavere end en tiendedel af leveringsfristen, regnes for en tiendedel. Erstatningen kan ikke overstige halvdelen af fragten.

Stk. 2. Bevises det, at et tab er forvoldt ved overskridelse af leveringsfristen, betales for dette tab en erstatning, som ikke kan overstige fragten.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 omhandlede erstatninger kan ikke udbetales ved siden af erstatning for fuldstændigt tab af godset. Ved delvist tab betales de eventuelt for den del af sendingen, der ikke er gået tabt. Ved beskadigelse betales de eventuelt ved siden af den i § 44 omhandlede erstatning. I intet tilfælde kan de i stk. 1 og 2 omhandlede erstatninger sammen med de i §§ 43 og 44 omhandlede medføre betaling af en højere samlet erstatning end den, der skulle ydes, hvis godset var gået fuldstændigt tabt.

Erstatningens størrelse, når der er tegnet interesse i afleveringen.

§ 46. Er der tegnet interesse i afleveringen, kan der foruden de i §§ 20 og 43-45 omhandlede erstatninger forlanges erstatning for yderligere påvist tab indtil det tegnede beløbs størrelse.

Erstatningens størrelse i tilfælde af forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side.

§ 47. I alle tilfælde, hvor overskridelse af leveringsfristen, helt eller delvist tab eller beskadigelse af gods er forårsaget ved forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side, skal der ydes den berettigede fuld erstatning for det påviste tab indtil det dobbelte af de i §§ 20 og 43-46 angivne maksimalbeløb.

Fremsættelse af krav mod jernbanen.

§ 48. Krav om tilbagebetaling af et i henhold til fragtkontrakten betalt beløb tilkommer kun den, der har betalt beløbet.

Stk. 2. Krav vedrørende de i § 35 omhandlede efterkrav tilkommer kun afsenderen.

Stk. 3. Krav mod jernbanen ved andre fra fragtkontrakten hidrørende krav tilkommer afsenderen indtil det tidspunkt,

da adressaten enten har modtaget fragtbrevet eller gjort de rettigheder gældende, som tilkommer ham i henhold til § 33 stk. 3, og adressaten fra dette tidspunkt.

Stk. 4. Hvis der er udstedt fragtbrevduplikat, skal afsenderen for at kunne fremsætte krav, fremlægge dette. I modsat fald kan han kun fremsætte krav mod jernbanen med adressatens samtykke, eller når han beviser, at adressaten har nægtet modtagelse af godset.

Stk. 5. Fremsættes en fordring på erstatning overfor jernbanen, skal den bilægges bevis for godsets værdi (faktura etc.) og fragtbrevet, eventuelt fragtbrevduplikat. Ved fremsættelse af erstatningskrav for en bortkommet banepakke skal reklamanten godtgøre, at banepakken er indleveret til befordring.

Stk. 6. Ved den endelige afgørelse af reklamationer kan jernbanen forlange fragtbrevet og fragtbrevduplikatet forelagt for deri at gøre bemærkning om afgørelsen.

Konstatering af delvist tab eller af beskadigelse af godset.

§ 49. Når jernbanen opdager eller formoder, eller den berettigede hævder, at gods er gået delvist tabt eller er blevet beskadiget, skal jernbanen straks og om muligt i nærværelse af den berettigede lade optage en protokol, hvorved, alt efter skadens art, godsets tilstand og vægt og så vidt muligt skadens omfang, dens årsag og tidspunktet for dens opståen fastslås. En afskrift af denne protokol skal på forlangende udleveres gratis til den berettigede.

Stk. 2. Hvis den berettigede ikke godkender protokollens indhold, står det ham frit for at lade godsets tilstand og vægt samt skadens årsag og beløb retsligt fastslå.

Bortfald af krav over for jernbanen, stammende fra fragtkontrakten.

§ 50. Ved at godset modtages af den berettigede, bortfalder enhver fra fragtkontrakten stammende krav mod jernbanen for overskridelse af leveringsfristen, delvist tab eller beskadigelse.

Stk. 2. Kravene bortfalder dog ikke:

a. Når den berettigede fører bevis for, at skaden skyldes forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side;

b. når de vedrører overskridelse af leveringsfristen og fremsættes senest 7 dage efter dagen for den berettigedes modtagelse af godset, denne dag ikke medregnet;

c. når de vedrører delvist tab eller beskadigelse:

1. hvis tabet eller beskadigelsen er fastslået, inden den berettigede modtog godset, i overensstemmelse med § 49;

2. hvis den konstatering, som skulle have været foretaget i overensstemmelse med § 49, alene ved en fejl fra jernbanens side ikke er blevet foretaget;

d. når det drejer sig om skade, som ikke er udvendigt kendelig og først fastslås efter den berettigedes modtagelse af godset, på følgende to betingelser:

1. at anmodning om konstatering af skaden i overensstemmelse med § 49 fremsættes af den berettigede straks efter, at skaden er opdaget, og senest 7 dage efter modtagelsen af godset;

2. at den berettigede beviser, at skaden er sket i tiden mellem godsets modtagelse til befordring og dets udlevering.

Forældelse af krav, stammende fra fragtkontrakten.

§ 51. Krav, stammende fra fragtkontrakten, forældes efter et års forløb.

Stk. 2. Forældelsen løber:

a. Ved krav på erstatning for delvist tab, beskadigelse eller overskridelse af leveringsfristen fra den dag, hvor udleveringen har fundet sted;

b. ved krav på erstatning for fuldstændigt tab fra den tredivte dag efter leveringsfristens udløb;

c. ved krav på betaling eller tilbagebetaling af fragt, biindtægter eller fragttillæg eller ved krav på berigtigelse i tilfælde af urigtig anvendelse af tariffen eller regnefejl:

1. hvis betaling har fundet sted, fra betalingsdagen;

2. hvis betaling ikke har fundet sted, fra den dag, da godset blev modtaget til befordring, når betalingen påhviler afsenderen, eller fra den dag, hvor fragtbrevet er udleveret til adressaten, hvis betalingen påhviler denne.

Stk. 3. Når reklamation er fremsat over for jernbanen i overensstemmelse med § 48, hviler forældelsesfristen indtil den dag, da jernbanen skriftlig afviser reklamationen og tilbagesender de aktstykker, som var vedlagt denne. Bliver reklamationen delvis imødekommet, begynder forældelsesfristen kun igen af løbe, for så vidt angår den endnu ikke imødekomne del af reklamationen.

nen. Yderligere reklamationer vedrørende samme krav standser ikke forældelsesfristens løb.

Stk. 4. Krav, som er forældede, kan heller ikke gøres gældende som kontrastøgsmaal eller som indsigelse.

Stk. 5. Til afbrydelse af forældelsesfristen kræves, at der inden fristens udløb er udtaget stævning mod jernbanen.

V. Betalingen for befordringen.

Almindelige grundregler.

§ 52. Betalingen for befordring af personer og gods regnes efter takster, som fastsættes af ministeren for offentlige arbejder på det nedenfor anførte grundlag.

Stk. 2. Ønsker ministeren at indføre takster, som gennemgående er lavere end de takster, der er anført i denne lov, skal han efter at have hørt Jernbanerådet først indhente samtykke hertil hos det af Folketinget nedsatte Finansudvalg.

Stk. 3. I statsbanernes årsberetning, som skal tilstilles Folketinget, skal der gøres rede for de væsentligste takstændringer, som er foretaget i løbet af det pågældende driftsår.

Personbefordring.

§ 53. Billetpriserne fastsættes under hensyn til den vognklasse, hvori befordringen foregår, og den afstand, hvorover den rejsende befordres.

Stk. 2. For billetter må grundtaksten pr. kilometer, jf. § 57 stk. 4 (bortset fra afrunding af kilometerafstanden og selve billetprisen) ikke overstige:

For 1. klasse	18 øre
— 2. —	12 —

Stk. 3. For længere afstande kan der fastsættes takster, der er forholdsvis lavere end de, der fremkommer ved beregning efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte tillægsbetaling for befordring med lyntog, luksustog, i sovevogne og andre specialvogne samt for reserverede pladser i togene.

Stk. 5. Ministeren kan for bestemte perioder eller dage nedsætte billetpriserne for hen- og tilbagerejse, dog ikke til lavere beløb end de tilsvarende enkeltbilletpriser.

Stk. 6. Direkte billetter skal så vidt muligt udstedes mellem alle købstadsstationer og større landstationer indbyrdes ad den korteste vej.

Stk. 7. Ministeren kan i særlige tilfælde fastsætte undtagelsestariffer, derunder foretage de tilpasninger i afstandsberegningen, som er nødvendige for at undgå, at der fremkommer en billigere pris ved deling af billetkøbet.

Stk. 8. Priserne for abonnementskort til rejse mellem samtlige stationer må for 2. klasse ikke overstige:

For et 8 dages kort	100 kr.
— - 15 — —	130 -
— - 1 måneds kort	156 -

For kort til 1. klasse må højst opkræves 50 pct. mere end for kort til 2. klasse.

Godsbefordring.

§ 54. Fragterne for godsbefordringen regnes under hensyn til:

- Den hastighed, hvormed godset ønskes befordret (som ekspres-, il- eller fragtgods);
- om indleveringen sker som stykgods eller som vognladningsgods;
- godsets vægt og omfang;
- befordringsafstanden.

Stk. 2. Taksterne pr. 100 kg beregnet vægt må inden afrunding opad til hel øre ikke overstige:

For ilstykgoods:	
200 øre med tillæg af 9 øre pr. km.	
for fragtstykgods:	
120 øre med tillæg af 6 øre pr. km.	
for almindeligt vognladningsgods:	
75 øre med tillæg af 2,2 øre pr. km.	

F. t. statsbanelov.

Stk. 3. For ilgods i vognladninger kan der opkræves indtil det dobbelte af fragten for almindeligt vognladningsgods og for ekspresgods indtil det dobbelte af fragten for ilgods.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte særlige regler for beregning af fragt for befordring som stykgods med henblik på genstande, der i forhold til vægten er særligt rumindtagende, eller som er særligt omfangsrige eller tunge, samt for befordring af stoffer og genstande, hvis befordring kræver sikringsforanstaltninger. Endvidere kan ministeren fastsætte takstillæg for befordring af vognladningsgods i lukket vogn og betaling for levering af presseninger til dækning af gods i åben vogn samt for befordring af gods, der ønskes sendt i specialvogne eller på særlige betingelser, og endelig kan ministeren i særlige tilfælde fastsætte undtagelsestaxer.

Stk. 5. For længere afstande skal taksterne være forholdsvis lavere end ved beregning efter grundtaksterne; ligeledes skal der opstilles særlige, lavere takster for fragtstykgods i større partier, for tilbagegående tom, brugt emballage og for sådant vognladningsgods, som efter sin værdi og natur skønnes at kræve en lavere fragt end den almindelige vognladningsfragt.

Stk. 6. Letfordærlige varer, som hører til de vigtigste menneskelige livsfornødheder, skal befordres med fremskyndet hastighed (som ilgods til fragtgodstakst, som ekspresgods til ilstykgodstakst med tillæg af 50 pct. — fersk fisk dog uden dette tillæg), dog med de begrænsninger, som driftsforholdene måtte nødvendiggøre.

VI. Andre takstbestemmelser.

§ 57. Det fastsættes ved befodringsreglementerne, hvilke almindelige nedsættelser i billetpriserne der gives, såsom ved hen- og tilbagerejse med almindelige dobbeltbilletter, ved børns befordring m. v., hvorledes fragten for rejsegods, fragten for befordring af lig og køretøjer, fragten for gods i transportbeholdere (containere) og på lastpaller m. v. samt for særtog og særlige skibe efter bestilling beregnes.

Stk. 2. Fragten for befordring over havnebaner fastsættes ligeledes ved befodrings-

Banepakker.

§ 55. Banepakker skal befordres mellem alle hertil indrettede ekspeditionssteder, når de er påklæbet statsbanefrimærker til højst følgende værdi:

En pakke af vægt indtil 5 kg.....	1,50 kr.
over 5 kg indtil 10 kg.....	2,25 -
— 10 - — 15 -	3,00 -
— 15 - — 20 -	3,75 -
— 20 - — 25 -	4,50 -

Stk. 2. For pakker, der er særligt omfangsrige i forhold til vægten, kan der af ministeren fastsættes et takstillæg.

Stk. 3. Der kan gives adgang til ekspresbefordring af banepakker mod betaling af et af ministeren fastsat tillæg.

Levende dyr.

§ 56. Taksten for befordring af levende dyr må pr. beregnet kvadratmeter af vognens bundflade ikke overstige 250 øre med tillæg af 9 øre pr. km. For længere afstande skal taksterne være forholdsvis lavere end ved beregning efter grundtaksterne.

Stk. 2. Når statsbanerne efter afsenderens anmodning i fragtbrevet går med til at befordre dyrene med tog, med hvilke der i almindelighed ikke befordres levende dyr, forhøjes fragten ved befordring med persontog med indtil 50 pct. og ved befordring med il- eller eksprestog med indtil 100 pct.

reglementet; den skal for vognladningsvise forsendelser være ens på alle havnebaner og må i gennemgående trafik (d. v. s. ved befodringer, der tillige har fundet eller skal finde sted over egentlige statsbanelinier) højst udgøre 8 kr. pr. vogn.

Stk. 3. Statsbanerne kan udstede abonnementskort, herunder ugekort, til rejser mellem bestemte stationer samt årsrabatkort, der giver adgang til køb af billetter til nedsat pris. Priserne for disse kort fastsættes ved befodringsreglementet.

Stk. 4. For befordring med færger og skibe samt over større broer eller over havne- og forbindelsesbaner kan der fastsættes en større tarifarstand end den virkelige kilometerafstand og eventuelt et særligt

færgetillæg. Endvidere kan der, når isforhold hindrer overførsel af jernbanevogne med færger, træffes en særlig ordning og opkræves en tillægsbetaling for overførslen.

VII. Fribefordring og befordring på særlige vilkår.

Fribefordring.

§ 58. Fribefordring med alle statsbanernes plantog og planmæssige skibsforbindelser tilkommer

- a. Kongen og kongehusets medlemmer;
- b. ministrene,
- c. Folketingets medlemmer.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan tilstå indehavere af stillinger under hofstaterne fri befordring på enkelte statsbanestrækninger og kan endvidere slutte overenskomster om fribefordring med andre, inden- eller udenlandske befordringsvirksomheder samt med dagspressen til sikring af befolkningens adgang til underretning om køreplaner og takstbestemmelser.

Stk. 3. I øvrigt kan ministeren i enkelte tilfælde, hvor omstændighederne særlig taler derfor, bevilge fri befordring på statsbanerne. For så vidt staten til fremme af humane, videnskabelige, kunstneriske eller andre formål måtte finde det rigtigt at ind-

rømme institutioner eller personer en stadig eller regelmæssig tilbagevendende adgang til fribefordring, skal de dertil fornødne midler bevilges på finansloven. Dette gælder også med hensyn til fribefordring af statsbanernes personale og dets familier.

Befordring på særlige vilkår.

§ 59. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte særlige bestemmelser om betaling for

- a. befordringer, der rekvireres gennem de kongelige hofstater;
- b. befordring af militærpersoner og militært gods;
- c. befordring af post.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere fastsætte regler, hvorefter generaldirektøren i særlige tilfælde, hvor hensynet til driftens økonomi måtte gøre det ønskeligt, kan nedsætte taksterne for personer med indtil 50 pct. og for gods med indtil 33 $\frac{1}{3}$ pct.

VIII. Befordringsreglementer.

§ 60. Statsbanerne træffer de fornødne reglementariske bestemmelser til gennemførelse af og supplerende af befordringsreglerne i denne lov, herunder inddeling af gods i de forskellige takstklasser, fastsættelse af tarifarstande, afrunding af takster samt vægte og fragter, fastsættelse af mindstefragter m. v.

Stk. 2. Disse bestemmelser og de af ministeren i henhold til §§ 52-57 fastsatte takster m. m. skal optages i befordringsreglementer,

som skal kunne købes på stationerne. Om udgivelsen af disse reglementer eller tillæg til dem skal der i Statsstidende indrykkes bekendtgørelse med angivelse af, fra hvilken dag de træder i kraft. Samme meddelelse sendes gratis til de indenlandske blade, der ønsker at få dem til gratis optagelse.

Stk. 3. Når ikke særlige omstændigheder gør en afvigelse nødvendig, må takstforhøjelser først træde i kraft 2 uger efter deres bekendtgørelse.

IX. Politibestemmelser.

Statsbaneområdet.

§ 61. Med hensyn til sikkerhed og orden på statsbaneområdet gælder de i §§ 62-68

indeholdte forskrifter af politimæssig karakter.

Til statsbaneområdet henregnes:

- a. Banelinien med tilhørende skråninger, banketter, grøfter, broer og andre anlæg,
- b. stationernes område,
- c. statsbanernes tog, færger og skibe,
- d. de under statsbanernes bestyrelse hørende forpladser og adgangsveje til stationer og færgesteder.

Stk. 2. De almindelige politilove og -vedtægter har gyldighed for statsbaneområdet, for så vidt de efter deres beskaffenhed kan finde anvendelse og ikke strider imod nærværende lov eller nogen i henhold til denne udstedt forskrift.

Færdsel og ophold på statsbaneområdet.

§ 62. Ingen må uden hjemmel færdes eller lade dyr færdes på sådanne dele af statsbaneområdet, som ikke er åbne for offentligheden.

Stk. 2. Færdsel inden for stationernes område er undergivet de bestemmelser, som statsbanestyrelsen fastsætter.

Stk. 3. Uden statsbanestyrelsens tilladelse må ingen tage ophold på statsbaneområdet i erhvervsøjemed, optage spillefilm, foretage indsamlinger, omdele tryksager eller lignende. Tillige må fornøden næringsretlig eller almindelig politimæssig hjemmel foreligge.

Benyttelse af private overkørsler og overgange.

§ 63. Overkørsler og overgange må ikke benyttes, når det kan ses eller høres, at tog nærmer sig.

Stk. 2. Der skal udvises særlig forsigtighed, når dyr trækkes eller drives over banen. Det samme gælder, når plove, harver, tærskværker, træstammer, tungtlæsedevogne og andre tunge genstande føres over banen. Det er ikke tilladt at lade dyr eller køretøjer holde stille på overkørslen.

Stk. 3. Særligt langsomt kørende transporter, såsom tromletog, entreprenørmateriel, gravemaskiner, store maskintransporter og lignende må ikke passere overkørsler, forinden der ved henvendelse til nærmeste station er truffet aftale om tidspunktet for passagen.

Stk. 4. Led og bomme for private overkørsler forsynes af statsbanerne med en lukkeanordning, der fastholder leddet (bommen), således at overkørslen er lukket.

Stk. 5. Led og bomme for private overkørsler skal lukkes, hver gang de har været benyttet. Under markarbejder og lignende, der nødvendiggør en med korte mellemrum tilbagevendende brug af overkørslen, er det dog tilladt at holde leddene (bommene) åbne, når overkørslen hele tiden er under pålideligt tilsyn af en person, der er placeret således, at han har den fornødne udsigt over banen og til enhver tid kan standse færdselen over overkørslen. Forekommende mangler ved led eller bomme skal af brugeren uopholdelig anmeldes for statsbanerne.

Stk. 6. Enhver bruger af private overkørsler og overgange er ansvarlig for de forseelser med hensyn til overkørselens eller overgangens lovlige benyttelse, hans folk under arbejde for ham gør sig skyldige i.

Stk. 7. Uvedkommende må ikke benytte private overkørsler og overgange.

Lysreklamer m. v.

§ 64. Lysreklamer og andre lysindretninger må ikke være anbragt således, at de er til ulempe for den rigtige og umiddelbare opfattelse af statsbanernes lyssignaler.

Jord- og ledningsarbejder m. v.

§ 65. Ingen må uden statsbanestyrelsens samtykke foretage udgravning i en sådan nærhed af statsbanernes grund, at der derved kan opstå fare for driften.

Stk. 2. Det er forbudt uden statsbanestyrelsens samtykke at føre ledninger over eller under banen.

Stk. 3. Det er ligeledes forbudt uden statsbanestyrelsens samtykke at lede vand til banen eller dennes grøfter.

Forskrifter for publikum.

§ 66. Så længe tog eller togdel er i bevægelse, er det forbudt at stige på eller af vognene eller hjælpe andre dertil samt at åbne de i vognsiden anbragte døre og låger.

Stk. 2. Al ind- og udstigning skal ske på den dertil bestemte side af toget og på de dertil bestemte eller anviste steder på stationer og færger.

Stk. 3. Færdsel til eller fra færge og skib må kun ske ad landgangsbro eller færgeklapp, og kun når disse er frigivet for passage.

Stk. 4. Der må ikke fra tog udkastes genstande, der kan beskadige personer eller ejendom.

Stk. 5. Nødbremsen i tog må kun benyttes, når virkelig fare foreligger.

§ 67. På stationerne foretages flytning af jernbanevogne af jernbanepersonalet; andre må ikke uden stationens tilladelse foretage sådan flytning.

Statsbanernes politimyndighed.

§ 68. Enhver, der søger adgang til eller opholder sig på statsbaneområdet, er pligtig at rette sig efter de forskrifter, der af statsbanestyrelsen gives til opretholdelse af orden og sikkerhed, og som er bekendtgjort ved opslag på statsbaneområdet eller på anden hensigtsmæssig måde. Ligeledes er enhver pligtig at rette sig efter de særlige forskrifter med hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed, der i tjenestens medfør meddeles ham af statsbanernes ved uniform, banepolitiskilt eller andet tegn kendelige personale.

Stk. 2. Enhver, der overtræder de i §§ 62-67 og § 68, stk. 1, indeholdte eller i henhold til disse bestemmelser givne forskrifter, kan af det i stk. 1 nævnte statsbanepersonale udvises, om fornødent med magt udsættes, fra statsbaneområdet. Hvis sagen ikke afgøres efter § 69, stk. 2, kan den pågældende anholdes, medmindre han stiller sikkerhed for bødeansvaret eller godtgør hvem han er, og at han har fast bopæl her i landet.

Stk. 3. Statsbanepersonalet er beføjet til på eller umiddelbart ved statsbaneområdet at anholde enhver, der træffes i udførelsen af eller på friske spor efter en forbrydelse mod driftens sikkerhed.

Stk. 4. Personer, der anholdes i henhold til stk. 2 eller 3, skal snarest afleveres til politiet.

Stk. 5. Politiet er pligtigt på forlangende at understøtte statsbanernes personale i håndhævelsen af de for banerne givne ordens- og sikkerhedsbestemmelser. Ligeledes er statsbanernes personale pligtigt at støtte politiet i dets tjeneste på statsbaneområdet, for så vidt jernbanetjenesten og da særlig sikkerhedstjenesten tillader det.

Straffebestemmelser.

§ 69. Overtrædelse af de i §§ 62-67 og § 68, stk. 1, indeholdte eller i henhold til disse bestemmelser givne forskrifter straffes med bøder; der tilfalder statskassen.

Stk. 2. Ministeren bemyndiges til for visse mindre overtrædelser af de pågældende bestemmelser at fastsætte bøder af en bestemt størrelse, dog ikke ud over 40 kr., med den virkning, at sagens videre forfølgning bortfalder, når overtræderen på vedkommende jernbanemands forlangende betaler den for den pågældende forseelse fastsatte bøde; for betaling skal der samtidig gives kvittering.

Beskadigelse af statsbanernes ejendele m. v.

§ 70. Den, der ødelægger eller beskadiger statsbanernes ejendele eller det i statsbanernes varetægt værende gods og materiel, er pligtig straks at yde erstatning herfor. Sker sådan ødelæggelse eller beskadigelse forsætligt, straffes skadevolderen med bøder efter foranstående § 69, stk. 1, for så vidt der ikke i lovgivningen er foreskrevet strengere straf for den pågældende forseelse.

Stk. 2. For mindre beskadigelser af statsbanernes bygninger og materiel kan der af ministeren fastsættes normalpriser for hver beskadigelse med bindende virkning ved fastsættelse af erstatningen. For sådanne beløb kan udpantning finde sted, såfremt vedkommende har anerkendt sin forpligtelse til at erstatte det pågældende beløb.

Glemte eller tabte genstande.

§ 71. Glemte eller tabte genstande, der findes i statsbanernes tog, færges og skibe og andre for rejsende bestemte lokaliteter eller i øvrigt på statsbaneområdet under sådanne omstændigheder, at de må formodes tabt af rejsende, skal, såfremt ejeren ikke kan udfindes, af statsbanerne opbevares i 3 måneder og derefter fremlyses i Statstidende.

Stk. 2. Indløses genstandene ikke inden 1 måned efter fremlysningen, kan de sælges ved offentlig auktion, der kan afholdes af statsbanerne uden medvirken af en af justitsministeriet beskikket auktionsleder. Overskuddet af auktionen med fradrag af fragt og oplagspenge tilfalder statsbanepersonalets sygekasse.

Stk. 3. Genstande, der er udsat for for-

dærv, kan straks sælges på bedst mulig måde. Med overskuddet forholdes som angivet i stk. 2; dog kan det fordres udbetalt af rette vedkommende inden 3 måneder efter salget.

Stk. 4. Penge, værdipapirer, særlig værdifulde smykker og lignende skal straks afleveres til politiet tillige med de genstande, sammen med hvilke de måtte være fundet; på samme måde forholdes med let antændelige og eksplosive sager og lignende.

Stk. 5. Foranstående regler finder tilsvarende anvendelse på genstande, der er indleveret i statsbanernes garderobes, men ikke afhentet inden afhentningsfristens udløb.

Havnespor m. v.

§ 72. Bestemmelserne i denne paragraf finder anvendelse på alle spor, der er beliggende på havneområder uden at være bestemt afgrænset fra dette, samt på alle spor, der ligger i vej, gade eller plads, der er åben for almindelig færdsel.

Stk. 2. Rummet over og på begge sider af sporet skal holdes frit for faste og løse genstande indtil de grænser, ministeren bestemmer.

Stk. 3. Jernbanevogne på havnespor m. v., må normalt kun flyttes af jernbanepersonalet. Under særlige af ministeren fastsatte betingelser kan det dog tillades godsforsenderen at flytte vogne, der er stillet til rådighed for dem.

Stk. 4. Bestemmelserne i § 65 finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår statsbanernes havnespor m. v.

Stk. 5. Ministeren fastsætter efter samråd med justitsministeren i et ordensreglement de nærmere bestemmelser vedrørende de i stk. 2-4 omhandlede forhold samt de bestemmel-

ser, der i øvrigt måtte findes fornødne til sikring af driften på heromhandlede spor.

Stk. 6. Overtrædelse af de i stk. 2-5 omhandlede bestemmelser straffes som fastsat i § 69, stk. 1.

Adgang til opmåling m. v. på fremmed grund.

§ 73. Enhver grundejer er forpligtet til efter offentlig bekendtgørelse eller direkte skriftlig henvendelse fra statsbanestyrelsen med mindst 8 dages varsel at give alle vedkommende adgang til at foretage de jordbundsundersøgelser, opmålinger, udstikninger og afmærkninger i marken, som er fornødne til planlægning og gennemførelse af nye statsbaneanlæg eller ændringer af bestående statsbaneanlæg.

Stk. 2. Erstatning for skade, som måtte blive påført grundejeren ved de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger, fastsættes i mangel af almindelig overenskomst ved taksation efter reglerne i forordning af 5. marts 1845.

Stk. 3. Den, der lægger hindringer i vejen for de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger eller fjerner eller beskadiger anbragte mærker, ifalder straf efter § 69, stk. 1.

Bestemmelsernes anvendelse på privatbaner.

§ 74. Bestemmelserne i nærværende lovs §§ 61-73 finder foruden på alle statsbanelinier under statsdrift også anvendelse på de af statsbanerne drevne privatbaner, men ikke på de af privatbaneselskaber drevne statsbanelinier.

Stk. 2. Ved kongelig anordning kan bestemmelserne i §§ 61-73 med de fornødne ændringer helt eller delvis gøres gældende for de under privatdrift værende jernbaner.

X. Lovens ikrafttræden. Bortfald af tidligere love.

§ 75. Denne lov træder i kraft fra og med den 1. juni 1959.

Stk. 2. Samtidig bortfalder:

Lov nr. 336 af 27. juni 1946, statsbaneloven, samt følgende love om ændringer i nævnte lov:

Lov nr. 192 af 16. maj 1950,
lov nr. 154 af 28. marts 1951,
lov nr. 97 af 31. marts 1953,
lov nr. 93 af 31. marts 1954,

lov nr. 305 af 6. oktober 1954 og
lov nr. 82 af 31. marts 1955.

Indtil et nyt ordensreglement for havnespor i henhold til § 72, stk. 5, er trådt i kraft, beholder de nugældende af indenrigsministeren og ministeren for offentlige arbejder udfærdigede ordensreglementer for havnebaner og havnespor deres gyldighed, således at overtrædelse af de deri indeholdte forskrifter for publikum straffes efter nærværende lovs § 69, stk. 1.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den nugældende statsbanelov stammer fra 1946 og er i de forløbne år gentagne gange ændret. Da man nu står overfor at skulle foretage forskellige ændringer som følge af faktiske ændringer i jernbanernes befordringsmæssige og tarifmæssige forhold, og da det endvidere må anses for ønskeligt at bringe statsbaneloven i så nær overensstemmelse som muligt med de to internationale konventioner, International konvention om befordring af personer og rejsegods på jernbaner (CIV) og International konvention om befordring af gods på jernbaner (CIM), synes det hensigtsmæssigt at erstatte den gældende lov med en ny.

De nævnte to konventioner, der er tiltrådt af

	1953-54	1954-55	1955-56	1956-57	1957-58
Driftsindtægter	459,0	476,2	493,8	506,9	527,9
Driftsudgifter	478,9	497,2	514,7	536,1	556,0
Driftsoverskud	÷ 19,9	÷ 21,0	÷ 20,9	÷ 29,2	÷ 28,1
Afskrivning	16,7	18,8	21,3	19,0	21,7
Forrentning	29,3	32,4	36,9	40,8	46,3
Statens tilskud	65,9	72,2	79,1	89,0	96,1

Selve driftsunderskuddet er således i den betragtede periode steget med ca. 8 mill. kr., og når dertil kommer de væsentlige stigninger i udgifterne til afskrivning og forrentning som følge af en række nyanlæg og nyanskaffelser af rullende materiel og færger, bliver forøgelsen af statens tilskud i 5-årsperioden ca. 30 mill. kr. (fra ca. 66 mill. kr. i 1953-54 til ca. 96 mill. kr. i 1957-58).

Hertil kommer, at lønningsloven af 7. juni 1958 har medført en væsentlig lønstigning (ca. 10 pct.) og at januarpristallet 1959 yderligere har givet to dyrtidsportioner, svarende til ca. 8 mill. kr.

Den sidste almindelige forhøjelse af statsbanernes takster fandt sted i 1954 (persontaksterne) og 1955 (godstaksterne).

Siden da er detailpristallet, der pr. oktober 1954 var 382 med år 1914 som basis, steget til (pr. januar 1959) 448, altså med 66 points eller ca. 17 pct.

Lovforslaget tager derfor også sigte på at give statsbanerne nogen kompensation for de indtrufne udgiftsstigninger, således som det fremgår af bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Ad § 1.

Bestemmelsen i stk. 3 tager sigte på at præcisere, at statsbanernes godsbefordring, også i de tilfælde, hvor befordringen helt eller delvist udføres med

alle europæiske stater ekskl. Sovjetunionen, er i deres nuværende skikkelse trådt i kraft den 1. marts 1956. Der er hidtil ved udformningen af gældende statsbanelov lagt vægt på — af hensyn til jernbanens brugere og dens personale — at de indenlandske bestemmelser i statsbaneloven, så vidt forholdene tillader det, har svaret til de internationalt gældende.

Endvidere er det ønskeligt at foretage en forhøjelse af statsbanernes takster.

Statsbanernes indtægter og udgifter har i de seneste 5 driftsår stillet sig således (beløbene angivet i mill. kr.):

automobil, i så vidt omfang som muligt omfattes af statsbanelovens bestemmelser, jf. også bemærkningen til forslagets § 26.

Ad § 2.

Bestemmelsen om jernbanens ret til i perioder, hvor befordringsmidlerne ikke strækker til, at tilgodese de regelmæssigt forekommende transporter, tilsigter ikke nogen reel ændring, men kun en legalisering af den hidtil anvendte fremgangsmåde, hvorefter de regelmæssigt forekommende transporter af f. eks. brunkul til de jyske elektricitetsværker — transporter, hvis regelmæssighed er af afgørende betydning for elektricitetsværkernes drift — ikke skal slås i stykker, når der opstår en sæsonmæssig godsvogsmangel.

Ad §§ 4, 23 og 53.

Den ved international aftale mellem jernbanerne indførte reduktion af antallet af vognklasser til 2 og ændring af disse benævnelser (1. og 2. klasse) medfører tilsvarende ændringer i bl. a. §§ 5, stk. 2, 20, stk. 6, og 53 (§§ 4, stk. 2, 23, stk. 2, og 53 i forslaget).

Ad § 17.

Ved den ændrede affattelse af den hidtidige § 14, stk. 1 d (forslagets § 17, stk. 4) ophæves den hidtil

gældende begrænsning i befordringen af rejsegods med motortog, medens på den anden side rejsegods i almindelighed udelukkes fra befordring med elektriske tog.

Ad § 20.

Her er optaget en regel om jernbanens ansvar for automobiler m. v., der overføres lokalt på overfarterne, i analogi med, hvad der gælder for jernbanens ansvar for godssendinger (jf. forslaget § 40, stk. 3).

Ad § 23.

Bortfaldet af § 19, stk. 7 i den nugældende lov og ændringen af den nuværende § 20, stk. 4, står i forbindelse med, at der som følge af en forenkling af fragtberegningsreglerne for levende dyr ikke mere sondres mellem begreberne „vognladninger“ og „styksendinger“.

Ad § 24.

Kravet om, at udfærdigelsesdag og -sted skal være angivet i fragtbrevet er slettet, fordi disse angivelser, der er uden betydning for fragtkontrakten, er udeladt i den nugældende indenlandske fragtbrevformular.

Ad § 25.

Reglerne om angivelse i fragtbrevet af og ansvaret for antallet af godsstykker er ændret under hensyn til, om læsningen foretages af afsenderen eller jernbanen, samt under hensyn til den stigende benyttelse af transportbeholdere og bokspaller.

Ad § 26.

Ændringen af ordet „afsendelsesstationen“ til „jernbanen“ udvider fragtkontraktens område til også at kunne dække den eventuelle transport, som jernbanen foretager fra afsenderen til afsendelsesstationen.

Ad §§ 29 og 40.

Ændringerne tilsigter — som i international trafik — en mere fri bevisbedømmelse med hensyn til jernbanens erstatningsansvar for uemballeret eller mangelfuldt emballeret gods.

De hidtidige regler om jernbanens ansvar for tab og beskadigelse (nuværende § 37) og for overskridelse af leveringsfristen (nuværende § 45) er — som i international trafik — nu samlet under ét (forslagets § 40). Dette medfører ikke nogen reel ændring af ansvarets karakter.

Ad § 53.

Grundtaksterne for almindelige enkeltbilletter forhøjes for 1. klasse fra 14,7 til 18 øre pr. km og for 2. klasse fra 9,8 til 12 øre pr. km.

For dobbeltbilletter sættes priserne til 1,5 gange enkeltbilletprisen i stedet for nu 1,7 gange.

Det særlige hurtigtogstillæg bortfalder.

Forhøjelsen vil udgøre godt 20 pct. for enkeltbilletter og ca. 8 pct. for dobbeltbilletter, men bortfaldet af hurtigtogstillæg vil i de forbindelser, hvor sådant hidtil er betalt, reducere forhøjelsen for enkeltbilletter væsentligt og for dobbeltbilletters vedkommende fuldstændigt eliminere forhøjelsen.

For abonnementskort til rejse mellem samtlige stationer agtes prisen sat til: 8 dages kort 100 kr., 15 dages kort 130 kr. og 1 måneds kort 156 kr.

For abonnementskort til rejse mellem bestemte stationer forhøjes priserne med gennemsnitlig ca. 15 pct.

Betalingen for befordring af rejsegods agtes ikke ændret bortset fra fragten for cykler.

Taksterne for køretøjer på de indenlandske overfarter (undtagen Sallingsundoverfarten) agtes forhøjet, således at det samlede provenu af forhøjelsen bliver ca. 10 pct. af den nuværende indtægt. For personbiler og busser agtes provenuet alene opnået ved en (forholdsvis større) forhøjelse for overførsler i sommertiden (juni—august). Samtidig med forhøjelsen vil disse køretøjer blive tariferet efter længde i stedet for som nu efter vægt. For lastbiler og det på disse befordrede gods vil taksterne blive forhøjet med ca. 10 pct. hele året.

Ad §§ 54-56.

Uanset de i loven angivne maksima, der ikke udnyttes fuldtud, agtes der gennemført en forhøjelse af stykgodstaksterne med gennemsnitlig ca. 20 pct.

For vognladningsgods gennemføres den ændring, at antallet af vognladningsklasser reduceres fra 7 til 4 ved sammendragning af de nuværende klasser 4 og 5, 7 og 8 samt 9 og 10 til nye klasser 4, 6 og 7, medens den nuværende klasse 6 bliver ny klasse 5. Der foretages samtidig en forhøjelse, der stiler mod at forhøje det nuværende provenu af vognladningsgodset med ca. 10 pct. Dette indebærer på grund af sammenlægningen af takstklasser en varierende forhøjelse for de forskellige hidtidige klasser på ca. 5-12 pct., for en enkelt klasse (den billigste) dog ca. 20 pct.

Taksterne for befordring af levende dyr forhøjes med ca. 10 pct.

For banepakker ophæves den hidtidige nærzone (indtil 120 km), således at taksterne bliver ens for alle afstande. De i lovforslaget angivne maksimumstakster agtes indtil videre ikke udnyttet fuldt ud.

Bestemmelserne i § 54, stk. 4, er bragt i overensstemmelse med det praktiske behov, bl. a. med henblik på mere rationelle regler for fragtberegning.

gen af særligt rumindtagende gods, og under hensyn til, at sikringsforanstaltninger ikke mere kræves ved befordring af særlige kostbare genstande, men på den anden side er nødvendige ved befordring af f. eks. genstande, der overskrider det normale læseprofil, og til at tillægget for befordring i lukket vogn og for befordring i åben vogn med presenning ikke mere regnes på samme måde.

Ved ændringen af § 56, stk. 2, udvides adgangen til befordring af levende dyr med hurtige tog og beregningen af tillæg herfor lempes.

Ad § 59.

Den givne hjemmel til i tilfælde, hvor driftens økonomi måtte gøre det ønskeligt, at nedsætte taksterne, er for godsbefordringens vedkommende sat til $33\frac{1}{3}$ pct., bl. a. under hensyn til den foreslåede forhøjelse af taksterne og de tilfælde, hvor der som ved befordring i hele tog er tale om væsentlig mindre driftsudgift pr. vogn end ved befordring af enkelte vogne.

Ad § 60.

Bestemmelser om størrelsen af mindstefragterne

er ikke optaget i lovforslaget, men overladt til de reglementariske bestemmelser.

Ad § 63.

Bestemmelserne i de nuværende §§ 63 og 64 er samarbejdet i én paragraf og forenklet, fordi nogle af bestemmelserne nu er optaget i færdselsloven.

Ad § 64.

Her er indsat bestemmelser om lysreklamer. Den stigende benyttelse af lysreklamer har i en række tilfælde medført forstyrrelse af de signalbilleder, der ved indkørsel til stationer og andetsteds udkræves til lokomotivpersonalets øjeblikkelige og rigtige opfattelse af signalgivningen. Man har hidtil været henvist til ved forhandling at søge vedkommende lysgivere fjernet eller ændret, og denne fremgangsmåde vil vedblivende blive anvendt, men man må anse det for påkrævet, at der skabes lovhjemmel for, at sådanne forstyrrelser, hvis forhandling ender resultatløs, kan bringes til ophør, om fornødent ved anvendelse af straffebestemmelsen i § 69. Tilsvarende hjemmel findes for vejtrafikkens vedkommende i færdselslovens § 59, stk. 2, samt i en række andre landes jernbanelovgivning.